

Nazwa przedmiotu: Jak wykształcić społeczeństwo? Wprowadzenie do socjologii edukacji (02.06-S-JWS) Wykład monograficzny

Nazwa w jęz. angielskim: How to educate society? Introduction to the sociology of education

Socjologia, rok 3, semestr 6

Dane dotyczące przedmiotu:

Prowadzący: dr hab. Andrzej Boczkowski, prof. UO

Jednostka oferująca przedmiot: Instytut Socjologii

Przedmiot dla jednostki: Instytut Socjologii

Domyślny typ protokołu dla przedmiotu:

Zaliczenie na ocenę

Język wykładowy: polski

Skrócony opis:

Zapoznanie studentów z aparatem pojęciowym oraz ważniejszymi koncepcjami i teoriami z zakresu socjologii edukacji, a także z faktycznymi i możliwymi zastosowaniami niektórych koncepcji teoretycznych oraz wyników badań empirycznych w praktyce edukacyjnej i w polityce społecznej. Nabycie przez studentów umiejętności stosowania kategorii analitycznych właściwych socjologii edukacji do interpretacji i oceny zjawisk i procesów zachodzących w systemie edukacyjnym. Celem zajęć jest wdrożenie studentów do diagnozowania, interpretacji i oceny zjawisk i procesów zachodzących w systemie edukacji z punktu widzenia szerszych uwarunkowań społecznych.

Opis:

Socjologia edukacji jako szczególna perspektywa badań i refleksji nad kształceniem. Podstawowe pojęcia używane w socjologicznej analizie systemu edukacyjnego 2. Rozwój kształcenia i skolaryzacji – aspekt historyczny oraz porównania międzykulturowe 3. Funkcje edukacji i procesy edukacyjne. Stymulatory systemu edukacyjnego; poziomy kształcenia i polityka edukacyjna. 4. Edukacyjne szanse i upośledzenia. Zbiorowości upośledzone i dyskryminowane: próby osiągnięcia równości szans edukacyjnych 5. Niektóre teorie skolaryzacji (Bernstein, Bowles i Gintis, Illich). Edukacja i reprodukcja kulturowa (Bourdieu, Willis) 6. Edukacja a nierówności społeczne i procesy stratyfikacyjne 7. Szkoła (placówka edukacyjna) jako organizacja. Formalne statusy i role w placówce edukacyjnej 8. Uczniowie i studenci (oczekiwania i przyjmowanie roli; niepowodzenia edukacyjne i odejścia z systemu; struktury nieformalne; rola środowisk społecznych) 9. System nieformalny i „ukryty program” 10. System edukacyjny i środowisko: relacje symbiotyczne i ich zakłócenia 11. Alternatywne ruchy edukacyjne i tendencje reformatorskie. Projektowanie i planowanie zmian systemowych.

Literatura:

Podstawowa:

Piotr Mikiewicz. Socjologia edukacji: teorie, koncepcje, pojęcia. Warszawa 2016

Mirosław J. Szymański. Studia i szkice z socjologii edukacji. Warszawa 2015

Tomasz Gmerek. Edukacja i nierówności społeczne. Kraków 2011

Marek Kwiek. Uniwersytet w dobie przemian. Warszawa 2015

Wolność, równość, uniwersytet. Cezary Kościelniak, Jarosław Makowski (red.), Warszawa 2011

Ćwiczeniowa:

Halina Mielicka. Socjologia wychowania. Wybór tekstów. Kielce 2000

Anna Sawisz. Szkoła a system społeczny. Warszawa 1989

Roland Meighan. Socjologia edukacji. Toruń 1993

Uzupełniająca:

Pierre Bourdieu i Jean-Claude Passeron. Reprodukacja. Elementy teorii systemu nauczania. Warszawa 2006

Basil Bernstein. Odtwarzanie kultury. Warszawa 1990

Efekty kształcenia:

Wiedza:

- posiada podstawową wiedzę na temat genezy i funkcjonowania instytucji edukacyjnych
- posiada podstawową wiedzę w zakresie teorii wyjaśniających procesy społeczne w sferze edukacji
- posiada podstawową wiedzę o regulacjach i prawach organizujących struktury edukacyjne
- posiada podstawową wiedzę o procesach formowania się i przekształcania instytucji, struktur i systemów społecznych różnych systemach edukacyjnych
- posiada wiedzę na temat ukrytego wymiaru edukacji
- posiada wiedzę na temat głównych obszarów formowania się nierówności w edukacji i poprzez edukację.

Umiejętności:

- potrafi prawidłowo identyfikować i interpretować zjawiska i procesy w systemie edukacyjnym z wykorzystaniem wiedzy socjologicznej;
- rozpoznaje zamierzone/ niezamierzone, natychmiastowe/ skumulowane, bezpośrednio/pośrednie efekty działań podmiotów społecznych funkcjonujących w obszarze edukacji
- ma świadomość ukrytych zasobów, barier strukturalnych i kulturowych wyznaczających szanse podmiotów w systemie edukacyjnym
- dostrzega zmienność struktur i instytucji edukacyjnych, a także uniwersalność pewnych procesów w wymiarze międzykulturowym.

Kompetencje społeczne:

- rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie;
- systematycznie uzupełnia i doskonali nabytą wiedzę i umiejętności oraz potrafi je wykorzystać w relacjach grupowych

Metody i kryteria oceniania:

Prezentacje i esej na uzgodniony temat z obowiązkowymi odniesieniami do omawianych zagadnień i zalecanej literatury.

Rodzaj przedmiotu - obowiązkowe